

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1792/2024
26.06.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, КПЗ у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1452/23 од 06.12.2023. године, у седници одржаној 26.06.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1452/23 од 06.12.2023. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 604/16 од 31.01.2018. године, исправљеном решењем истог суда П1 604/16 од 22.07.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да му исплати на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период почев од 01.02.2013. године, закључно са 31.03.2015. године, износе са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 168.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1452/23 од 06.12.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 604/16 од 31.01.2018. године, исправљену решењем истог суда П1 604/16 од 22.07.2019. године, у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му на име накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период од 01.02.2013. године закључно са 31.03.2015. године, исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 604/16 од 31.01.2018.

године, исправљене решењем истог суда П1 604/16 од 22.07.2019. године, па је одбијен као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 168.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 12.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка пред другостепеним судом.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију из свих законских разлога.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, основано се ревизијом тужиоца указује да другостепени суд није поступио по налогу из решења Врховног касационог суда Рев2 1901/2021 од 12.01.2023. године, јер није утврдио чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, што значи да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3., у вези члана 313. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене, запослен у Управи за извршење кривичних санкција КПЗ у Београду, на неодређено време, на радном месту "послови ...", у Служби за ... КПЗ у Београду, у звању За период од фебруара 2013. године до марта 2015. године, тужена тужиоцу није плаћала трошкове доласка на рад и одласка са рада, при чему тужилац живи у ..., а ради у Београду, у Падинској Скели. Пре утуженог периода, тужена је тужиоцу плаћала трошкове превоза, док за у утуженом периоду, управник КПЗ у Београду није дозвољавао да се заведу захтеви запослених за накнаду превоза, већ само они захтеви које он одобри преко техничког секретара који је обављао послове писарнице. Висину трошкова које је тужилац имао ради доласка на рад и одласка са рада, првостепени суд је утврдио вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, који се изјаснио да укупан трошак тужиоца по том основу за период од фебруара 2013. године до априла 2015. године износи 1.166.176,27 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца на основу одредбе члана 2. став 1. тачка 1. и 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника, налазећи да је тужена дужна да тужиоцу накнади предметну штету и да му, због чињенице да није од доспелости исплатила тужиоцу накнаду трошкова превоза, исплати и законску затезну камату у смислу одредбе члана 277. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је, након одржане расправе на којој је изведен доказ саслушањем тужиоца у својству парничне странке, преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужиоца одбио, налазећи да он, до закључења расправе

пред другостепеним судом, није указао нити предложио доказе у погледу чињенице да су трошкови превоза које тражи у овој парници били стварни и оправдани, односно да је свакодневно куповао карте за градски и за међуградски превоз на релацији Београд – ..., а имајући у виду раздаљину места рада и места становања, нити је доказао да ли је и које превозно средство користио за долазак и одлазак са рада, па је другостепени суд побијану пресуду донео применом правила о терету доказивања прописаним одредбом члана 228. и 231. Закона о парничном поступку.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 1901/2021 од 12.01.2023. године, којим је укинута пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3256/19 од 10.03.2021. године и предмет враћен том суду на поновно одлучивање о жалби тужене, другостепеном суду је указано да је потребно да утврди стварне трошкове које је тужилац имао ради доласка на рад и одласка са рада имајући у виду раздаљину између места рада и места становања, режим његовог рада у установи и присуства на раду, јер од тих чињеница зависи одлука о основаности његовог тужбеног захтева. Из стања у предмету следи да је другостепени суд одржао главну расправу 06.12.2023. године, на којој је изведен доказ саслушањем тужиоца у својству парничне странке тако што се он изјаснио да му у утуженом периоду трошкови превоза нису плаћени, а да је тужена у априлу 2015. године поново почела да исплаћује трошкове превоза. Такође се изјаснио да му ни пре утуженог периода ни после њега, када је тужена почела да уредно исплаћује трошкове превоза, нико није тражио да правда трошкове превоза достављањем потврда о трошковима или неких других доказа у том смислу. Није се изјаснио о битним чињеницама на које је указао Врховни касациони суд, у горе наведеном решењу, у погледу стварних трошкова које је, у утуженом периоду, имао ради доласка на рад и одласка са рада, имајући у виду удаљеност места његовог становања од места рада, коришћење годишњег одмора и евентуално других одсустава са рада.

Одредбом члана 313. Закона о парничном поступку, прописано је да ће суд постављањем питања да се стара да се у току расправе пруже потребна објашњења да би се утврдиле чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева (члан 7. став 2.). Другостепени суд није поступио на начин прописан том одредбом Закона, јер је био дужан да, постављањем питања тужиоцу у погледу битних чињеница за одлучивање о његовом тужбеном захтеву, утврди чињенице од којих зависи одлука о основаности његовог захтева, а те чињенице нису утврђене што је било од утицаја на доношење правилне и законите одлуке, у смислу одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је у утуженом периоду био запослен код тужене и имао статус државног службеника, па се о његовом праву на накнаду трошкова у вези са радом одлучује применом Закон о платама државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 62/06 ... 99/14). Одредбом члана 37. став 1. тог Закона, прописано је да државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 98/07), којом је државним службеницима, на исти начин признато право на накнаду трошкова превоза

за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1. тачка 1. Уредбе). Одредбом члана 3. Уредбе, прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Правилна примена одредбе члана 37. Закон о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе, подразумева обавезу послодавца да запосленом накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају, на основу стварних трошкова, односно према присуству тужиоца на раду у утуженом периоду које је он, по том основу, имао, а за признавање тог права није као услов предвиђено обавезно подношење посебног захтева, већ послодавац одлуку о накнади предметних трошкова признаје запосленом на основу њиховог пријављеног пребивалишта, односно боравишта.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од његовог исхода на основу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку, потребно је да другостепени суд отклони указану битну повреду одредаба парничног поступка, утврђењем чињеница од којих зависи одлука о основаности тужбеног захтева тужиоца, како би потом имао могућност да, на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, донесе нову, на закону засновану одлуку.

На основу одредбе члана 415. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**